

พหุวัฒนธรรมในสังคมโลกาภิวัตน์: การอยู่ร่วมกันในความแตกต่าง*

MULTICULTURALISM IN A GLOBALIZED SOCIETY: COEXISTING IN DIVERSITY

สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี

Suwattanapong Romsri

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม

Mahasarakham Provincial Education Office, Thailand

Corresponding author E-mail: somortom@gmail.com

วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 31 พฤษภาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 2 มิถุนายน 2567

Received 1 May 2024; Revised 31 May 2024; Accepted 2 June 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมในบริบทของสังคมโลกาภิวัตน์ โดยเน้นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิต โลกาภิวัตน์ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เพิ่มความหลากหลายและเชื่อมโยงคนทั่วโลก แต่ขณะเดียวกันก็สร้างความท้าทาย เช่น การปะทะกันของค่านิยมและความไม่สมดุลของอิทธิพลทางวัฒนธรรม บทความนี้ได้เสนอแนวทางการจัดการความหลากหลายผ่านการส่งเสริมสิทธิและความเท่าเทียม การศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ การสนทนาเชิงสร้างสรรค์ และการเรียนรู้จากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในประเทศต่างๆ เช่น แคนาดา สิงคโปร์ และสวิตเซอร์แลนด์ การบูรณาการแนวคิดเหล่านี้ช่วยสร้างสังคมที่สงบสุขและยั่งยืนในบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

คำสำคัญ: พหุวัฒนธรรม, โลกาภิวัตน์, ความหลากหลาย, การอยู่ร่วมกัน, การศึกษา

Citation:



* สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี. (2567). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการร้านอาหารบุฟเฟต์ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 1(3), 33-40.

Suwattanapong Romsri. (2024). Multiculturalism in a Globalized Society: Coexisting in Diversity. Journal of Social Sciences Innovations, 1(3), 33-40.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2024.13>

<https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

Abstract

This article aims to explore the concept of multiculturalism within the context of globalization, emphasizing the importance of coexistence amidst cultural, ethnic, religious, and lifestyle diversity. Globalization facilitates cultural exchanges, enhancing diversity and connecting people worldwide, but it also presents challenges such as value conflicts and imbalances in cultural influence. The article proposes strategies for managing diversity through promoting equality and rights, education for mutual understanding, constructive dialogue, and learning from successful examples in countries like Canada, Singapore, and Switzerland. Integrating these approaches fosters a peaceful and sustainable society in an ever-changing global landscape.

Keyword: Multiculturalism, Globalization, Diversity, Coexistence, Education

บทนำ

พหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันในด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา หรือวิถีชีวิตที่หลากหลายแต่ยังสามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมเดียวกันได้ โดยที่การยอมรับและเคารพความแตกต่างเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างสังคมที่สงบสุขและเป็นธรรม (Kymlicka, 1995) ซึ่งพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญทั้งในด้านการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชนชาติ การส่งเสริมความหลากหลาย และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง (Parekh, 2000) ดังนั้น พหุวัฒนธรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคมในยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในสังคมที่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรจากหลายประเทศมาอยู่ร่วมกัน

โลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นกระบวนการที่ทำให้โลกกลายเป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงกันมากขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งได้ผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการติดต่อระหว่างประเทศมากขึ้น ภายใต้กระบวนการนี้ วัฒนธรรมต่างๆ ได้ถูกแลกเปลี่ยนและกระจายไปทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นการแพร่กระจายของเทคโนโลยี การเดินทางของบุคคล หรือแม้แต่การส่งออกวัฒนธรรมจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง (Robertson, 1992) ผลกระทบของโลกาภิวัตน์นั้นสามารถเห็นได้จากการเพิ่มขึ้นของความ

หลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมทั่วโลก ซึ่งทำให้เกิดโอกาสและความท้าทายใหม่ๆ ในการจัดการความแตกต่างของกลุ่มคนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Held & McGrew, 2007)

ในขณะที่โลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางสังคมในระดับโลกแล้ว คำถามที่สำคัญที่ตามมาคือ "เราจะสามารถอยู่ร่วมกันในความแตกต่างได้อย่างไรในสังคมโลกาภิวัตน์?" คำถามนี้สะท้อนถึงปัญหาทางสังคมและการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและการผสมผสานระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างในหลายด้าน เช่น ชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างนี้สามารถทำได้ผ่านการส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกัน การให้สิทธิเท่าเทียมในสังคม และการสร้างช่องทางสำหรับการแสดงออกของความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่สาธารณะ (Taylor, 1992)

พื้นฐานของพหุวัฒนธรรม

พหุวัฒนธรรม (Multiculturalism) หมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา หรือวิถีชีวิตในสังคมเดียวกัน การยอมรับและเคารพความแตกต่างเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหลักการที่มุ่งสร้างสังคมที่ยุติธรรมและสงบสุข (Parekh, 2000) แนวคิดพหุวัฒนธรรมมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม พร้อมกับการสร้างโอกาสให้ทุกกลุ่มสามารถแสดงออกทางวัฒนธรรมได้อย่างเสรีภายใต้กรอบของความเคารพซึ่งกันและกัน การยอมรับในความแตกต่างไม่เพียงแต่ช่วยลดการแบ่งแยกทางสังคม แต่ยังสร้างความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีความหลากหลายและยั่งยืน

บทบาทของวัฒนธรรมในสังคม

วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างตัวตนและการแสดงออกในสังคม วัฒนธรรมไม่เพียงแต่เป็นการแสดงถึงความแตกต่างในวิถีชีวิต การเชื่อมโยงกับค่านิยมและความเชื่อที่กลุ่มคนต่างๆ ยึดถือ แต่ยังเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างและเสริมสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลและกลุ่มในสังคม (Taylor, 1992) วัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม โดยการแสดงออกทางวัฒนธรรมผ่านการพูด การประพฤติ หรือแม้กระทั่งการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ สามารถบ่งบอกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคมหนึ่งๆ ได้

ดังนั้น วัฒนธรรมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในสังคมที่หลากหลาย

ลักษณะของการอยู่ร่วมกัน

การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมต้องอาศัยการยอมรับและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่าง โดยมีหลักการที่สำคัญคือการเคารพและยอมรับในความแตกต่าง ซึ่งการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างนี้ไม่ได้หมายถึงการลบหลู่หรือทำให้วัฒนธรรมใดๆ หายไป แต่เป็นการให้โอกาสในการแสดงออกทางวัฒนธรรมและสร้างพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่สามารถนำไปสู่ความเข้าใจและความร่วมมือ (Kymlicka, 1995) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างสามารถทำได้ผ่านการส่งเสริมการศึกษาและการสนทนา การเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นและการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความเคารพในความหลากหลาย

กล่าวโดยสรุป พหุวัฒนธรรมเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคม โดยการส่งเสริมความเคารพซึ่งกันและกันและการอยู่ร่วมกันในความแตกต่างอย่างสันติ วัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างตัวตนและการแสดงออกในสังคม และการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการสร้างพื้นที่ที่เคารพและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถสร้างสังคมที่ยุติธรรมและสงบสุขได้

โลกาภิวัตน์กับพหุวัฒนธรรม

โลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นกระบวนการที่ทำให้โลกมีความเชื่อมโยงกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อพหุวัฒนธรรมในหลายมิติ หนึ่งในผลกระทบที่สำคัญคือการเผยแพร่วัฒนธรรมจากทั่วโลกผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเดินทาง และการค้าโลก วัฒนธรรมที่เคยจำกัดอยู่ในพื้นที่หนึ่งสามารถแพร่กระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว เช่น อาหาร ภาษา แฟชั่น และวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการปรับตัวของกลุ่มคนในสังคมให้เข้ากับค่านิยมใหม่ๆ (Robertson, 1992) อย่างไรก็ตาม การแพร่กระจายของวัฒนธรรมยังสามารถนำไปสู่ความกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่อาจลดทอนความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมดั้งเดิม

การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและความหลากหลาย

โลกาภิวัตน์เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนและประเทศต่างๆ โดยการติดต่อกันผ่านการเดินทาง การศึกษา และการค้า วัฒนธรรมใหม่ที่เข้าสู่สังคมช่วยเพิ่มความหลากหลายและสร้างโอกาสในการเรียนรู้จากกันและกัน ตัวอย่างเช่น การเปิดรับดนตรี ศิลปะ และอาหารจากต่างประเทศ ที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับซึ่งกันและกันในสังคม (Appadurai, 1996) การแลกเปลี่ยนเหล่านี้ยังช่วยสร้างสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในระดับโลก ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ และการปรับตัวในระดับที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

ความท้าทายในโลกาภิวัตน์

แม้ว่าโลกาภิวัตน์จะส่งเสริมความหลากหลาย แต่กระบวนการนี้ยังมาพร้อมกับความท้าทาย เช่น การขัดแย้งทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการปะทะกันระหว่างค่านิยมดั้งเดิมและวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามา ความแตกต่างในค่านิยมอาจทำให้เกิดการแบ่งแยกและความไม่เข้าใจระหว่างกลุ่มคนในสังคม (Held & McGrew, 2007) นอกจากนี้ การครอบงำทางวัฒนธรรมของประเทศมหาอำนาจอาจทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์เล็กๆ ถูกมองข้ามหรือถูกกลืนเลือน การจัดการความหลากหลายจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสมดุลระหว่างการเปิดรับวัฒนธรรมใหม่และการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มดั้งเดิม

กล่าวโดยสรุป โลกาภิวัตน์ส่งผลให้พหุวัฒนธรรมมีความหลากหลายและเชื่อมโยงกันมากขึ้น โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมช่วยเพิ่มความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่าง อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่มาพร้อมกับกระบวนการนี้คือการขัดแย้งทางวัฒนธรรมและความไม่สมดุลของอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากประเทศมหาอำนาจ การจัดการความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมความร่วมมือและความสมานฉันท์ในสังคมโลกาภิวัตน์

การอยู่ร่วมกันในความแตกต่าง

การอยู่ร่วมกันในความแตกต่างในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิต จำเป็นต้องใช้แนวทางและกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมความสงบสุขและความสามัคคี หนึ่งในวิธีที่สำคัญคือการสร้างพื้นที่ที่ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผ่านการออกแบบนโยบายสาธารณะที่ให้ความเท่าเทียมและยุติธรรม เช่น การมอบสิทธิทางกฎหมายที่เท่าเทียมกัน การส่งเสริมความหลากหลายในการจ้างงาน และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่

สนับสนุนการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Kymlicka, 1995) การส่งเสริมความหลากหลายนี้ช่วยลดการแบ่งแยกทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มคนที่แตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาและการสนทนา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับในความแตกต่าง การสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์และศาสนาต่างๆ ช่วยให้บุคคลมีมุมมองที่เปิดกว้างและเคารพต่อความหลากหลาย (Banks, 2015) นอกจากนี้ การสนทนายาระหว่างกลุ่มคนต่างวัฒนธรรมในพื้นที่สาธารณะหรือชุมชน ช่วยสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน และลดความขัดแย้ง การสนทนาเหล่านี้ควรดำเนินการในบรรยากาศที่ปลอดภัยและเป็นมิตร เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและเคารพซึ่งกันและกัน (Parekh, 2000)

กรณีศึกษาของสังคมที่มีพหุวัฒนธรรม

หลายประเทศประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการสังคมที่มีความหลากหลาย เช่น

1. แคนาดา: ประเทศนี้ถือเป็นตัวอย่างของนโยบายพหุวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จ โดยมีการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านการยอมรับสิทธิของกลุ่มชนพื้นเมือง การสนับสนุนภาษาและวัฒนธรรมที่หลากหลาย และการจัดกิจกรรมที่สร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ (Kymlicka, 1998)

2. สิงคโปร์: ประเทศเล็กที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และศาสนา สิงคโปร์เน้นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผ่านนโยบายที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน เช่น การจัดที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่รวมกลุ่มคนจากหลายชาติพันธุ์ และการบังคับใช้กฎหมายที่ป้องกันการเลือกปฏิบัติ (Chua, 2003)

3. สวิตเซอร์แลนด์: ด้วยการมีภาษาทางการถึง 4 ภาษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรม สวิตเซอร์แลนด์ประสบความสำเร็จในการสร้างความสงบสุขผ่านระบบประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์ที่ให้สิทธิชุมชนในการปกครองตนเองและการตัดสินใจร่วมกัน (Linder, 2010)

กล่าวโดยสรุป การอยู่ร่วมกันในความแตกต่างเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย การสร้างสังคมที่สงบสุขต้องอาศัยการยอมรับและการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผ่านการศึกษา การสนทนา และนโยบายสาธารณะที่ให้ความเท่า

เทียม กรณีศึกษาของแคนาดา สิงคโปร์ และสวิตเซอร์แลนด์ ชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการความหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพสามารถสร้างความสมานฉันท์ในสังคมได้อย่างยั่งยืน

สรุป

พหุวัฒนธรรมในสังคมโลกาภิวัตน์เป็นแนวคิดสำคัญในยุคปัจจุบันที่โลกเต็มไปด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา และวิถีชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลาย การสร้างพื้นที่ที่ทุกกลุ่มมีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกันในการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ของตน และการส่งเสริมการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน โลกาภิวัตน์มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงวัฒนธรรมจากทั่วโลกให้เข้ามามีอิทธิพลต่อกัน ช่วยสร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดและวิถีชีวิต แต่ในขณะเดียวกัน โลกาภิวัตน์ก็นำมาซึ่งความท้าทาย เช่น การปะทะกันของค่านิยมระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมกับวัฒนธรรมใหม่ และความไม่สมดุลของอิทธิพลวัฒนธรรมจากประเทศมหาอำนาจ แนวทางการจัดการความหลากหลายเพื่อสร้างสังคมที่สงบสุขจึงต้องประกอบด้วย การส่งเสริมสิทธิที่เท่าเทียม การศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ การเปิดพื้นที่สำหรับการสนทนาอย่างเคารพซึ่งกันและกัน และการเรียนรู้จากตัวอย่างของประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความหลากหลาย เช่น แคนาดา สิงคโปร์ และสวิตเซอร์แลนด์ การบูรณาการแนวคิดเหล่านี้สามารถนำไปสู่การสร้างสังคมที่สมานฉันท์และยั่งยืนในยุคโลกาภิวัตน์

เอกสารอ้างอิง

- Appadurai, A. (1996). *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. University of Minnesota Press.
- Banks, J. A. (2015). *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*. Routledge.
- Chua, B. H. (2003). *Multiculturalism in Singapore: An Instrument of Social Control*. Institute of Southeast Asian Studies.
- Held, D., & McGrew, A. (2007). *Globalization Theory: Approaches and Controversies*. Polity Press.

- Kymlicka, W. (1995). *Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights*. Oxford University Press.
- Linder, W. (2010). *Swiss Democracy: Possible Solutions to Conflict in Multicultural Societies*. Palgrave Macmillan.
- Parekh, B. (2000). *Rethinking Multiculturalism: Cultural Diversity and Political Theory*. Harvard University Press.
- Robertson, R. (1992). *Globalization: Social Theory and Global Culture*. Sage.
- Taylor, C. (1992). *Multiculturalism and "The Politics of Recognition"*. Princeton University Press.